

**Bijdrage van Elia aan de publieke consultatie van de
CREG over ontwerpbeslissing (B)2060 inzake het
voorstel van Elia betreffende de werkingsregels voor
de Strategische Reserve**

12/03/2020

Table of Contents

1 Opmerkingen	3
• Randnummer 20	3
• Randnummer 24-26	4
• Randnummer 27-29	5
• Randnummer 30-31	6
 2 Vertrouwelijkheid	 7

Inleiding

In navolging van art.7septies van de Wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt ("Elektriciteitswet") heeft Elia op 6 december 2019 een voorstel van werkingsregels voor de strategische reserve van toepassing vanaf 1 November 2020 ter goedkeuring bij de CREG ingediend.

De voorgestelde wijzigingen aan de werkingsregels werden door Elia toegelicht en besproken met de marktspelers op de Implementation of Strategic Reserves Taskforce van 8 juli 2019 en 19 september 2019, in aanwezigheid van de CREG. Er werden geen bijzondere opmerkingen ontvangen over de gepresenteerde analyse van de impact van Verordening (EU)2019/943 op de werkingsregels van de strategische reserves.

In antwoord op het voorstel van een bilateraal overleg tussen CREG en Elia, heeft de CREG geoordeeld dat het niet noodzakelijk was om een overleg te hebben met Elia over de voorgestelde wijzigingen aan de werkingsregels. Toch stellen wij vast dat de ontwerpbeslissing (B)2060 van de CREG het voorstel van Elia niet goedkeurt.

Gezien bovenstaande, tracht Elia aan de hand van deze bijdrage aan de publieke consultatie haar interpretatie van de conformiteit van het voorstel van werkingsregels en de Verordening (EU)2019/943 toe te lichten.

We verzoeken de CREG om hiermee rekening te houden in haar definitieve beslissing.

1 Opmerkingen

• Randnummer 20

Elia bevestigt dat het hier gaat om een erratum in de bijlage van het Nederlandstalige voorstel tot werkingsregels. Elia stelt voor bijlage 4 in de Nederlandstalige versie aan te passen, conform met de Franstalige versie:

$$UM_{SDR} \geq UM_{DR} - Rref_{EG}$$

en

$$SL_{SDR} \geq SL_{DR} - Rref_{EG}.$$

- **Randnummer 24-26**

Elia bevestigt de lezing van de CREG van het Elia-voorstel in randnummer 25, namelijk dat – zoals dat ook de voorbije jaren steeds van toepassing is geweest volgens de werkingsregels – de technische trigger volgt 'wanneer er op korte termijn een niet verwaarloosbaar risico op "Structureel Zonetekort" wordt vastgesteld teneinde te voorkomen dat netgebruikers gedwongen moeten afgeschakeld worden door de inwerkingtreding van het afschakelplan en teneinde het volume van de balanceringscapaciteit beschikbaar te houden voor de belangrijkste functie daarvan.'

Elia wenst te duiden op de productspecificaties van de strategische reserve, die een 'warm-up' van maximaal 5 uur toelaten en een 'ramp-up' of 'ramp-down' (voor respectievelijk) SGR/SDR van maximaal 1,5 uur. Dit is beschreven in de secties 6.2 en 6.3 van de werkingsregels. Deze specificaties werden opgesteld teneinde voldoende aanbod voor de aanleg van strategische reserve te vrijwaren, zonder daarbij afbreuk te doen aan de dienst geleverd door het product. Dit heeft tot gevolg dat de activatie van strategische reserves steeds geruime tijd voor 'real-time' dient te gebeuren en in elk geval geruime tijd voor de eventuele activatie van welke balanceringsmiddelen dan ook, voor zover een niet-verwaarloosbaar risico bestaat dat deze balanceringsmiddelen zullen worden uitgeput. Dergelijke modaliteiten worden ook expliciet ondersteund vanuit Verordening 2019/943.

Verder heeft Elia de verplichting vanuit artikel 157 van Verordening 2017/1485 van de Europese Commissie ('System Operation Guidelines') om een volume aan Frequency Restoration Reserves aan te leggen gebaseerd op een 'referentie-incident' teneinde het evenwicht in het net te kunnen vrijwaren bij voorval van zo'n incident. Elia voert de berekening van dit volume jaarlijks uit in het 'LFC block operational agreement'. De specificaties van FRR-producten zijn zodanig dat zij zeer kort bij real-time dienen te kunnen reageren op netonevenwichten (<15 min.).

Uit de twee bovenstaande paragrafen volgt dat strategische reserves niet kunnen gebruikt worden om het evenwicht te herstellen bij het zich voordoen van het 'referentie-incident'. Het uitstellen van de activatie van de strategische reserve tot na de uitputting van de balanceringscapaciteit zou bij gevolg de betrouwbaarheidsnormen zoals die vandaag bestaan in gedrang brengen.

In die context wijst Elia ook specifiek op de noodzakelijke nuance die wordt meegegeven in het artikel 22(2)a in Verordening 2019/943 in '...naar verwachting al hun balanceringsmiddelen moeten inzetten...', hetgeen in de Engelstalige versie wordt verwoord als '...likely to exhaust...' en '...sont susceptible d'épuiser...' in de Franstalige versie. Hoewel alle taalversies van de Verordening op voet van gelijkheid staan, mag duidelijk zijn dat het Engels, taal gehanteerd voor de totstandkoming van de Verordening, beter het beoogde doel en dus de betekenis van de tekst verwoordt dan de Nederlandstalige versie. '... likely to exhaust...' duidt aldus volgens Elia op een niet-verwaarloosbaar risico dat zich zou kunnen voordoen en dient volgens Elia dan ook in het bijzonder gelezen te worden in de context van strategische reserves waarvoor de activatietijd niet toelaat tijdig te reageren bij een referentie-incident (cf. supra). Zonder deze nuancering in artikel 22(2)a zou het immers niet mogelijk zijn strategische reserves vroeger op te starten dan bijvoorbeeld FRR. Bovendien, een "niet-verwaarloosbaar risico" situeert zich eerder in de tijd dan "naar verwachting". Dat laatste veronderstelt immers dat de waarschijnlijkheid toegenomen is, wat pas in een latere fase duidelijker wordt. Nog anders gesteld, 'naar verwachting' is eerder een vertaling van '... can be expected to exhaust' dan van '... are likely to exhaust'.

Het 'referentie-incident' bedoelt in artikel 157 van Verordening 2017/1485 is gedefinieerd op basis van een incident dat zich in werkelijkheid zou kunnen voordoen met een niet-verwaarloosbare waarschijnlijkheid (i.e. 'likely to exhaust' of 'susceptible d'épuiser') en op basis waarvan de gereserveerde balanceringsmiddelen gedimensioneerd worden. Elia is dan ook verplicht deze reserves aan te houden en kan onmogelijk enkele uren voorafgaand aan 'real-time' oordelen dat het referentie-incident zich al dan niet effectief zal voordoen. Merk op dat de door Elia voorgestelde werkingsregels – net zoals in voorgaande versies – wel degelijk rekening houden met alle niet-gereserveerde balanceringsmiddelen en dat de strategische reserves enkel kunnen geactiveerd worden als deze zijn uitgeput. Deze methode duidt volgens Elia op voldoende risico dat de balanceringsmiddelen uitgeput raken en geeft voldoende voorwaarde voor de activatie van strategische reserves. Dit zou namelijk gebeuren indien het referentie-incident zich na het moment van analyse zou voordoen.

Bovenstaande argumentatie in acht genomen, meent Elia dan ook dat de door Elia voorgestelde werkingsregels conform zijn met artikel 22(2)a van Verordening 2019/943, daarbij expliciet rekening houdend met de andere vermelde Verordeningen en de daaruit volgende verplichtingen.

• Randnummer 27-29

Elia bevestigt de lezing van de CREG van het Elia-voorstel in randnummer 27, namelijk dat de onbalansprijs opgemaakt wordt volgens de gebruikelijke regels indien de 'Structural Shortage Indicator' negatief is voor een bepaald kwartuur.

De reden hiervoor is dat de beslissing tot activatie van strategische reserve ten laatste 4 uur voor real-time valt en dat bepaalde variaties (voorspellingen in afname/productie van elektriciteit, reactie van de BRP's...) nog mogelijk zijn tussen het moment van beslissing tot activatie en effectieve levering. Het kan dus mogelijk zijn dat – ondanks het gebruik van de best beschikbare indicatoren – strategische reserves worden geactiveerd zonder dat zich in real-time effectief een "structureel tekort" voordoet.

Verder stelt artikel 44(1) in Verordening 2017/2195 van de Europese Commissie (Balancing Guideline), waarnaar ook verwezen wordt in overweging 15 in Verordening 2019/943:

"[Door middel van de verrekeningsprocessen] wordt ervoor gezorgd dat onbalansen worden verrekend tegen een prijs die een weergave vormt van de realtime-

energiewaarde.”

Een prijs aan de waarde van verloren belasting (VoLL) reflecteert dat energie in de markt schaars is, hetgeen in de huidige werkingsregels bevestigd wordt door de Structural Shortage Indicator. Indien de prijs administratief opgelegd zou worden op de waarde van verloren belasting wanneer deze indicator negatief is (i.e. er is geen structureel tekort), zou dit betekenen dat de onbalansprijs een waarde heeft overeenkomend met een situatie van schaarste terwijl er in werkelijkheid geen sprake van schaarste is. Het zou bij gevolg een foutieve weergave van de realtime-energiewaarde zijn. Dit kan en mag niet de bedoeling zijn van een strategische reserve mechanisme. Te meer omdat dit de goede werking van het onevenwichtsmechanisme en de stimulansen voor de BRPs die hieruit voortvloeien zou ondermijnen.

In die context stelt artikel 22(1)b in Verordening 2019/943 overigens:

"[Capaciteitsmechanismen] leiden niet tot onnodige marktverstoringen en beperken de zone-overschrijdende handel niet;"

Gegeven bovenstaande bemerkingen, stelt Elia vast dat een verhoging van de onbalansprijs tot de waarde van verloren belasting bij een negatieve Structural Shortage Indicator tot een onnodige marktverstoring zou leiden.

Op het moment van schrijven van deze bijdrage aan de consultatie is er nog geen waarde van verloren belasting voor België vastgesteld zoals bedoeld in artikel 11 Verordening 2019/943, gezien de methodologieën bedoeld in artikel 23(5) nog niet finaal zijn. De laatste schatting voor België gemaakt door het Planbureau in 2017¹ geeft echter een waarde van 23,3k€/MWh.

De huidige onbalansprijs bij activatie van strategische reserve en positieve Structural Shortage Indicator moet dus mogelijks herzien worden eens een formele waarde van verloren belasting opgemaakt is voor België. Echter, in tussentijd meent Elia dat de voorgestelde werkingsregels conform zijn met de verschillende geciteerde bepalingen en de geest van de Verordening voldoende nakomen in afwachting van een Belgische bepaling van waarde van verloren belasting.

• **Randnummer 30-31**

Elia bevestigt de lezing van de CREG van het Elia-voorstel, namelijk dat volgens de werkingsregels de gemeten output van de strategische reserves, binnen of buiten de activatieprocedures, wordt geneutraliseerd en niet meegerekend wordt in de afrekening van de evenwichtspositie van de BRP tot wiens perimeter de SGR-centrale behoort.

---

¹ https://www.plan.be/uploaded/documents/201709280927450.Addendum_CBA.pdf

Het artikel 22(2)c van Verordening 2019/943 stelt hierover het volgende:

"de output van de strategische reserve na de dispatching moet door het onbalansvereffeningsmechanisme worden toegewezen aan de balanceringsverantwoordelijken;"

Elia wijst hierbij op de notie 'onbalansvereffeningsmechanisme', waarvoor de richtlijnen gedefinieerd zijn in titel V van de Verordening 2017/2195 (Energy Balancing Guideline). Artikel 49 in deze Guideline beschrijft in algemene termen de aanpassing van de onbalans voor een BRP, waarbij de TSO-geactiveerde reserves niet meegerekend worden in de finale onbalans van de betreffende BRP. Het neutraliseren van de energie geleverd door strategische reserves is dus conform met het onbalansvereffeningsmechanisme, zoals dat beschreven is in de Europese regelgeving.

Elia stelt ook vast dat het tegendeel niet zou stroken met artikel 5(3) van Verordening 2019/943, hetgeen stelt:

"...Elke balanceringsverantwoordelijke partij is financieel aansprakelijk voor zijn onbalansen en streeft ernaar in evenwicht te zijn of het elektriciteitssysteem in evenwicht te helpen houden."

Het toewijzen aan de BRP van energie geleverd door strategische reserves zou een deel van de onbalans van de BRP's neutraliseren, hoewel de beschikbaarheid van deze reserves niet de verdienste is van de BRP. De BRP wordt in dat geval niet financieel verantwoordelijk gesteld voor de volledige onbalans die deze creëert in het systeem.

Tot slot zijn activiteiten buiten de procedures in de werkingsregels niet toegestaan, gezien de strategische reserves 'out-of-market' dienen te opereren. Naast andere regels zou het mechanisme ook eender welke incentive om de procedures te buiten te gaan (zoals een mogelijke compensatie van onevenwicht) moeten uitsluiten. Dit zou anders een vorm van marktverstoring zijn, die niet strookt met artikel 22(1)b van de Verordening 2019/943.

Bovenstaande argumentatie en het ruimere kader van de Verordeningen waarin de strategische reserve dient te opereren in acht genomen, meent Elia dat de voorgestelde werkingsregels conform de wettelijke bepalingen zijn.

2 Vertrouwelijkheid

Deze bijdrage aan de publieke consultatie dient als niet-vertrouwelijk beschouwd te worden.
